

A Miskolci Törvényszék a Mészáros Ügyvédi Iroda (3525 Miskolc, Toldi utca 9. szám alatti székhelyű, ügyintéző ügyvéd: dr. Csikász Levente) által képviselt [redacted] [redacted] felperesnek – dr. Perédi Tamás (3524 Miskolc, Hajós Alfréd utca 11. 2/2. szám alatti székhelyű) ügyvéd által képviselt OTP Bank Nyrt. (1051 Budapest, Nádor utca 16. szám alatti székhelyű) I. rendű és az OTP Jelzálogbank Zrt. (1051

[redacted] megállapítása iránt folyamatban lévő perében meghozta az alábbi

Í T É L E T E T :

A törvényszék megállapítja, hogy a 2008. július hó 15. napján létrejött és a Raffay Ferencné dr. Bartók Ágnes közjegyző által [redacted] számon közokiratba foglalt kölcsönszerződés III. pontjának 2. és 3. bekezdése tisztességtelen szerződési feltételnek minősül, ezért e részben a szerződés érvénytelen.

Az alpereseket a fentiek tűrésére kötelezi.

Egyetemlegesen kötelezi az I. és II. rendű alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 nap alatt [redacted] forint perköltséget.

Az ítélet ellen a kézbesítéstől számított 15 napon belül a Debreceni Ítéltáblához címzett, de a Miskolci Törvényszéken írásban, hat egyező példányban előterjeszhető fellebbezésnek van helye.

Tájékoztatja a bíróság a feleket, hogy a másodfokú bíróság a fellebbezést tárgyaláson kívül bírálhatja el, ha a fellebbezés csak a kamatfizetésre, a perköltség viselésére, vagy összegére, illetve a meg nem fizetett illeték, vagy az állam által előlegezett költség megfizetésére vonatkozik, ha a fellebbezés csak az előzetes végrehajthatósággal, a teljesítési határidővel, vagy a részletfizetés engedélyezésével kapcsolatos, vagy ha a fellebbezés csak az ítélet indokolása ellen irányul.

Ez esetekben a fellebbező fél fellebbezésében kérheti a tárgyalás megtartását.

Ugyancsak tárgyaláson kívül bírálja el a fellebbezést a másodfokú bíróság, ha a felek ezt kérték. Tárgyaláson kívül bírálhatja el a másodfokú bíróság a fellebbezést, ha megítélése szerint – tekintettel a fellebbezési (csatlakozó fellebbezési) kérelemben, illetve fellebbezési ellenkérelemben foglaltakra – az ügy eldöntése tárgyaláson kívül is lehetséges.

Tárgyalás tartását a fellebbező fél a fellebbezésében, illetve az ellenfél a csatlakozó fellebbezésének kézhezvételétől számított 8 napon belül, a fellebbező fél ellenfele pedig a fellebbezés kézhezvételétől számított 8 napon belül kérheti.

Az ítéletábra előtti eljárásban a jogi képviselet kötelező.

INDOKOLÁS

A törvényszék a felek képviselőinek nyilatkozatai és a per teljes iratanyaga alapján az alábbi tényállást állapította meg a perben.

Peres felek között Miskolcon, 2008. július hó 15. napján kölcsönszerződés megkötésére került sor. A kölcsönszerződés alapján az I. és II. rendű alperes a felperes, továbbá a III. és IV. rendű alperes, mint adós és adóstárs részére 6.220.000,- forint CHF-ban nyilvántartott kölcsönt folyósított. A kölcsönügyletben az V. rendű alperes haszonélvezőként járt el a fedezetül lekötött ingatlan tekintetében a IV. rendű alperessel együtt. A kölcsönszerződést Raffay Ferencné dr. Bartók Ágnes miskolci közjegyző szám alatt közokiratba foglalta.

A közokiratba foglalt kölcsönszerződés III.2. pontja szerint a szerződő felek megállapodnak abban, hogy a jelen közjegyzői okiratba foglalt kölcsönszerződés alapján az adósok terhére mindenkor fennálló kölcsön- és járuléktartozás tekintetében, annak közokirati tanúsításaként, az adósoknak a hitelezőnél vezetett számlái és a hitelező vonatkozó bizonylatai alapján készített közjegyzői ténytanúsítványt fogadják el.

A kölcsönszerződés III.3. pontja szerint az adósok és a zálogkötelezettek alávetik magukat annak, hogy a jelen közjegyzői okirat alapján az adósok terhére fennálló kölcsön- és egyéb járuléktartozás összegét, esetleges végrehajtási eljárás kezdeményezése esetén is, a hitelező felkérésére a fenti módon közjegyző tanúsítsa.

Az I. rendű alperes 2015. szeptember hó 21. napján értesítette az adósokat, hogy a közöttük létrejött kölcsönügyletből származó teljes követelést, valamint annak valamennyi múltban felmerült és jövőben esedékessé váló kamatát és járulékait az OTP Faktoring Követeléskezelő Zrt.-re engedményezte. Az engedményezés időpontjában az adósokat terhelő tartozás összege 6.064.684,- forint.

o o o o o o o

A felperes keresetében a létrejött kölcsönszerződés részleges érvénytelenségének megállapítását kérte akként, hogy a közjegyzői okiratba foglalt kölcsönszerződés III. pontjának 2. és 3. bekezdésében írt rendelkezések érvénytelenségét a bíróság állapítsa meg arra figyelemmel, hogy azon szerződési rendelkezések tisztességtelen szerződési feltételnek minősülnek.

Keresete jogalapjaként hivatkozott a szerződéskötés időpontjában hatályban lévő, a fogyasztóval kötött szerződésben tisztességtelennek minősülő feltételekről szóló 18/1999. (II.05.) Kormányrendelet (a továbbiakban: Kormányrendelet) 1. § (1) bekezdés a), b) és j) pontjaiban foglaltakra, továbbá a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 239/A. § (1) bekezdésében írtakra, amely szerint jelen perben helye van önálló megállapítási kereset előterjesztésének. A felperes ezen jogszabályi rendelkezések alapján állította, hogy az egyedileg

meg nem tárgyalt általános szerződési feltételek azért minősülnek tisztességtelennek, mert a fogyasztóval szerződő felet jogosítják fel egyoldalúan a szerződés rendelkezéseinek értelmezésére, kizárólag a fogyasztóval szerződő felet jogosítja fel annak megállapítására, hogy a fogyasztó teljesítése szerződésszerű-e, valamint a bizonyítási terhet a fogyasztó hátrányára változtatja meg. A felperes kiemelte, hogy a vitatott szerződési rendelkezések alapján amennyiben a követelés jogosultja végrehajtást indít az adósokkal szemben, úgy a perrendi előírások alapján érvényesülő bizonyítási szabályok alapján az adósokat terheli annak bizonyítása, hogy a végrehajtani kért követelés érvényesen nem jött létre.

A felperes keresetlevele mellékleteként csatolta a létrejött közokiratba foglalt kölcsönszerződést, továbbá az engedményezés tényét igazoló okiratot.

o o o o o o o

Az I. és II. rendű alperes a kereset elutasítását kérte. Jogi álláspontjuk szerint a felek a szerződésben a közokirati ténytanúsítványra vonatkozó kikötéssel a bizonyítási kötelezettség teljesítésének a módjában állapodtak meg egymással. Álláspontjuk szerint a vitatott szerződési rendelkezések megfelelnek a Hitelintézetekről és pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Hpt.) 206. §-ában foglaltaknak, amely részben tájékoztatásra és forgalmi összesítők közlésére kötelezi a pénzügyi intézményeket, részben pedig lehetőséget ad arra, hogy az adósok a részükre nyújtott tájékoztatást vitassák vagy az abban foglaltakkal szemben panaszt terjesszenek elő. Az alperesi védekezés szerint a jogalkotó a kifogásolási jog törvényi biztosítása mellett egyértelművé tette, hogy az adós tartozásának meghatározása során a hitelező pénzügyi intézmény kimutatásait kell figyelembe venni, a hitelező által adott tájékoztatás, adott esetben hátralékkimutatás mindenképp a banki bizonylatokban foglaltakon alapul.

Utaltak arra is, hogy a felek jogszerűen állapodtak meg abban is, hogy a Hpt. irányadó rendelkezéseivel összhangban készült kimutatásról, annak közokirati tanúsítása érdekében a felek közjegyzői tanúsítványt vesznek igénybe. A közjegyző által az ügynevezett ténytanúsítvány elkészítésére a Közjegyzőkről szóló 1991. évi XLI. törvényben (a továbbiakban: Közjegyzői törvényben) foglaltaknak megfelelően kerülhet, illetve kerülhetett sor. Erre tekintettel idézték a Ptk. 209. § (6) bekezdésében foglaltakat, amely szerint nem minősülhet tisztességtelennek a szerződési feltétel, ha azt jogszabály állapítja meg, vagy jogszabály előírásának megfelelően határozzák meg.

Az I. és II. rendű alperes ellenkérelmüket kiegészítve (12. sorszám alatti beadvány) hivatkoztak a Bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Vht.) szerződéskötéskor hatályos 21. §-ában, valamint 23/C. §-ában foglaltakra; továbbá idézték a közjegyzői törvény 112. §-ában írt rendelkezéseket. Ezen jogszabályhelyek mentén hangsúlyozták, hogy a felhívott kikötések nem minősülnek tisztességtelennek, mert nem okoz az adós számára egyenlőtlenséget és nem fordítja meg a bizonyítási terhet, ugyanis a közvetlen, bizonyítási eljárás nélkül elrendelhető végrehajtás nem a kikötésen, hanem a kötelezettségvállalás Vht. 23/C. § (1) bekezdésének megfelelő közokiratba foglaláson alapszik. Tehát a hitelezőnek a kikötés hiánya esetén sem kell a követelés érvényesítése iránt peres eljárást kezdeményeznie.

Az V. rendű alperes a kereset teljesítését nem ellenezte, a III. és IV. rendű alperes nyilatkozatot nem tett.

A felperes keresete az alábbiak szerint alapos.

A becsatolt okiratok és a felek e tekintetben egybehangzó nyilatkozata alapján tényként volt megállapítható, hogy a peres felek között fogyasztási kölcsönszerződés megkötésére került sor, az létrejött és a keresettel érintett szerződési feltételeket a felek egyedileg nem tárgyalták meg. Így megállapítható, hogy ezen szerződési rendelkezések általános szerződési feltételnek minősülnek. Ez alapján jelen perben a bíróságnak a felperes kereseti tényelőadása és az alperesi ellenkérelem alapján abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy a felhívott általános szerződési feltételek tisztességtelen szerződési feltételnek minősülnek-e, ez alapján a szerződés részleges érvénytelensége megállapítható-e vagy sem. A törvényszék mindenekelőtt utal arra, hogy a szerződéskötés óta jelentős változások következtek be azon jogszabályokban, amelyekre a felek hivatkoztak és amely jogszabályok alapján jelen jogvitát el kell dönteni. Utal a Kúria 6/2013. Polgári Jogegységi Határozatának 2. pontjában foglaltakra, amely szerint az érvénytelenségi oknak a szerződés megkötésekor kell fennállnia, tehát a perbíróságnak is a szerződéskötéskori állapotokat kellett vizsgálnia. Idézi továbbá a BDT2011.2502 szám alatt közzétett eseti döntésben foglaltakat is, amely alapján kijelenthető, hogy az egységes bírói gyakorlat értelmében a szerződéses kikötés tisztességtelenségének a megítélésénél annak van jelentősége, hogy fennáll-e az elvi lehetősége annak, hogy a feltétel a fogyasztót hátrányos helyzetbe hozhatja. Miután a felek között nem volt vitás, hogy a perbeli szerződés fogyasztási kölcsönszerződésnek minősül és az alperes sem vitatta a felperes egyébként helyes hivatkozását, hogy a Ptk. 239/A. § (1) bekezdése alapján önálló megállapítási kereset előterjesztésnek helye van, a törvényszék az alábbiakat emeli ki.

A Ptk. a tisztességtelenség megállapításának két módját ismeri: egyrészt a bíróság mérlegelésére bízva (Ptk. 209. § (1) bekezdés) azt, hogy melyik egyedileg meg nem tárgyalt szerződési feltételt, vagy általános szerződési feltételt tekinti tisztességtelennek; másrészt – kizárva a bírói mérlegelést – a Ptk. 209. § (3) bekezdése a szerződéskötés időpontjában felhatalmazást adott arra, hogy külön jogszabály határozza meg azokat a feltételeket, amelyek a fogyasztói szerződésben tisztességtelennek minősülnek, vagy amelyeket az ellenkező bizonyításig tisztességtelennek kell tekinteni. A Ptk.-ban megjelölt jogszabály pedig a felperes által is idézett Kormányrendelet. A Kormányrendelet 1. §-a tartalmazza azokat a szerződési feltételeket (nem taxatív módon), amelyek a fogyasztói szerződésben tisztességtelennek minősülnek. A Kormányrendelet 2. §-a pedig azokat a szerződési feltételeket nem taxatív felsorolását tartalmazza, amelyeket fogyasztói szerződésben az ellenkező bizonyításig kell tisztességtelennek tekinteni.

A Rendelet 1. § (1) bekezdés a) pontja kimondja, hogy a fogyasztó és a gazdálkodó szervezet közötti szerződésben tisztességtelennek minősül különösen az a szerződési feltétel, amely a szerződés bármely feltételének értelmezésére a fogyasztóval szerződő felet egyoldalúan jogosítja.

A Kormányrendelet 1. § (1) bekezdés b) pontja szerint az a szerződési feltétel minősül tisztességtelennek, amely kizárólagosan a fogyasztóval szerződő felet jogosítja fel annak megállapítására, hogy teljesítése szerződésszerű-e.

Míg a Kormányrendelet 1. § (1) bekezdésének j) pontja szerint azon szerződési feltétel is tisztességtelennek minősül, amely a bizonyítási terhet a fogyasztó hátrányára változtatja meg, ha ezen szerződési feltétel fogyasztói szerződésben szerepel.

A Ptk. 209/A. § (2) bekezdése rögzíti, hogy fogyasztói szerződésben az általános szerződési feltételként a szerződés részévé váló, továbbá a fogyasztóval szerződő fél által egyoldalúan, előre meghatározott és egyedileg meg nem tárgyalt tisztességtelen kikötés semmis. Semmisségre csak a fogyasztó érdekében lehet hivatkozni.

A törvényszék a fenti jogszabályhelyek és a rendelkezésre álló adatok alapján az I. és II. rendű alperes érdemi ellenkérelmében foglalt érvekkel ellentétben osztja a felperes azon jogi álláspontját, hogy a vitatott szerződési rendelkezésekben az adósok nem pusztán a tartozás tanúsításának formáját ismerték el. Ahogy arra a bíróság a BDT2011.3420 számon közzétett eseti döntésében is utalt, a közjegyzői tanúsítványt a tartozás mindenkor összegének a közokirat tanúsításaként fogadják el, annak vetik alá magukat, hogy a tartozásuk mértékét egyedül a pénzügyi közlése alapján tanúsítsa a közjegyző. Ez esetben tehát nem arról van szó, hogy a bank által kimutatott tartozásról, annak ismeretében az adósok tesznek közjegyzői okiratba foglalt tartozást elismerő nyilatkozatot. Ennek a szerződési rendelkezésnek pedig az a következménye, hogy egyedül a hitelező dönt az adósok szerződésszerű teljesítéséről, ezen kikötés pedig a bizonyítási terhet a fogyasztó hátrányára megváltoztatja.

Következik ez a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 195. § (1) bekezdésében foglaltakból is, amely alapján a közokirat teljesen bizonyítja az okirattal tanúsított adatok és tények valóságát, azaz az adós tartozásának a tényét és a tartozás mértékét. Azzal szemben a fogyasztó adós kényszerül a (6) bekezdés szerinti ellenbizonyításra, annak bizonyítására, hogy a közokiratba foglalt adat, tény – azaz a bankkal szembeni tartozásnak a ténye vagy az összege – nem felel meg a valóságnak. A törvényszék nem osztja az I. és II. rendű alperes által kifejtett azon érveket, hogy a Hpt. 206. §-ában foglalt rendelkezéseknek tesz eleget akkor, amikor a keresettel érintett szerződési feltételeket rögzíti a szerződésben. A Hpt. 206. §-a a pénzügyi intézményekre kétségkívül időszakos tájékoztatást ír elő folyamatos szerződések, illetve tartós jogviszony fennállása alatt. Azonban ezen jogszabály alapján az I. és II. rendű alperest terhelő kötelezettségből nem következik, hogy olyan tartalmú rendelkezést kell megfogalmazni általános szerződési feltételként, ami alapján egyoldalúan jogosultak az adósok tartozásának meghatározására és ami alapján egyoldalú nyilatkozata alapján a közjegyző jogosult a szerződést záradékkal ellátni. Az a tény, hogy a tájékoztatási kötelezettség teljesítése eredményeként a futamidő alatt az adósok részére megküldött értesítővel szemben kifogást terjeszhetnek elő vagy panasszal élhetnek az adósok, nem változtat azon a körülményen, hogyha azzal a pénzügyi közléssel nem ért egyet, akkor egyoldalú nyilatkozat alapján saját maga mondhatja azt, hogy nem szerződésszerűen teljesít a fél és ez alapján kérheti a közokiratba foglalt szerződés végrehajtási záradékkal való ellátását. Mindezek tükrében a törvényszék megítélése szerint súlytalan az I. és II. rendű alpereseknek a Vht. 21. §-ára, 23/C. §-ára és a Közjegyzői törvény 112. §-ára való hivatkozása is. Kétségkívül helyesen vezeti le az I. és II. rendű alperes a végrehajtási záradékkal történő eljárás menetét, azonban azzal együtt, hogy a Közjegyzői törvény 112. §-a alapján az ügyleti okirat látható el végrehajtási záradékkal, a közvetlen végrehajtás elrendeléséhez nem mellőzhető közokiratba foglalt olyan nyilatkozat sem, ami a felmondásra és a tartozás összegére vonatkozik.

A törvényszék csak annyiban nem osztja a felperes jogi álláspontját, hogy megítélése szerint jelen esetben a Kormányrendelet 1. § (1) bekezdés a) pontja alkalmazásának nincs helye, jelen esetben ugyanis nem arról van szó, hogy egy vitatott szerződési rendelkezés kapcsán a fogyasztóval szerződő fél, jelen esetben az I. és II. rendű alperes egyoldalúan jogosult annak helyes értelmezésére. A törvényszék megítélése szerint a keresettel érintett szerződési feltételek egyértelműek és világosak, ennek ellenkezőjét a felperes sem állítja. Jelen esetben ezen szerződési feltételek kapcsán a felperesek által is idézett Kormányrendelet 1. § (1) bekezdésének b) és j) pontjaiba való ütközése merül fel.

Figyelemmel azonban arra, hogy önmagában már az egyik feltétel fennállása is tisztességtelenné teszi az I. és II. rendű alperes által alkalmazott szerződési feltételt, ezért a törvényszék arra az

álláspontra helyezkedett, hogy a keresettel érintett közjegyzői okiratba foglalt kölcsönszerződés III. pont 2. és 3. bekezdése a Kormányrendelet 1. § (1) bekezdés b) és j) pontjában foglaltak szerint tisztességtelen szerződési rendelkezéseknek minősülnek, következésképp a szerződés részleges érvénytelensége megállapítható.

o o o o o o o

Tekintettel arra, hogy az alperesek pervesztesek lettek, ezért a Pp. 78. § (1) bekezdése és a 82. § (1) bekezdése alapján egyetemlegesen kötelezte az I. és II. rendű alperest a felperesnek járó perköltség megfizetésére, ami áll a 36.000,- forint eljárási illetékből és [] áfával növelt ügyvédi munkadíjból.

A törvényszék az eljárási illeték mértékét az Illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 39. § (3) bekezdés b) pontja és 42. § (1) bekezdés a) pontja alapján 36.000,- forintban állapította meg arra figyelemmel, hogy az egységes bírói gyakorlat szerint, ha a fél a szerződés részleges érvénytelenségének megállapítását kéri, akkor a per tárgyának értéke nem meghatározható.

A felperes a keresetlevél mellékleteként becsatolta a jogi képviselőt ellátó ügyvédi irodával létrejött megbízási szerződést és ez alapján kérte az ügyvédi munkadíj megállapítását a 32/2003. (VIII.22.) (a továbbiakban: IM rendelet) 2. § (1) bekezdés a) pontja alapján. E szerint a képviselőt ellátó ügyvédi irodát [] tárgyalásonként járó tárgyalási díj és a bíróság által az IM rendelet alapján a pernyertesség miatt megítélt ügyvédi munkadíj illeti meg, továbbá a felmerült készkiadások. A törvényszék megítélése szerint arra figyelemmel, hogy az ügy megítélése egyszerű volt, jogkérdésben kellett állástfoglalni és mindösszesen egy rövid tárgyalás megtartására került sor, ezért indokolatlannak ítélte meg a pernyertes felperes részére a kifejtett jogi képviselői munkával arányban nem álló ügyvédi munkadíjat. Erre tekintettel annak mértékét az alapidíjban, [] összegben határozta meg az IM rendelet 2. § (2) bekezdésében foglaltak alapján.

A törvényszék a perköltség megfizetésére nyitva álló határidőt a Pp. 217. § (1) bekezdése alapján rögzítette.

Az ítélet elleni fellebbezési jog a Pp. 233. § (1) bekezdésén írtakon alapszik.

A törvényszék tájékoztatja a peres feleket, hogy a fellebbezési határidőbe a 2017. július 15-től 2017. augusztus 20-ig terjedő időszak (törvénykezési szünet) nem számít bele.

M i s k o l c, 2017. június 26.

dr. Szrogh Csaba sk.
b í r ó